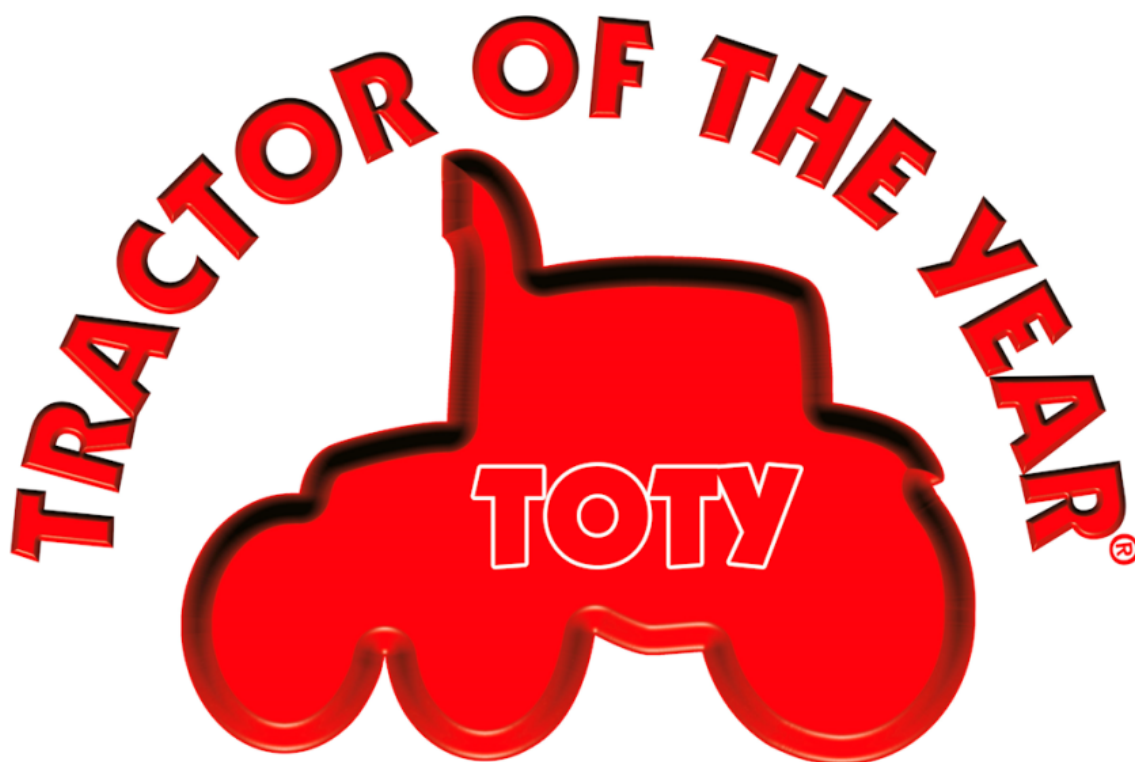

TOTY - traktor leta 2024

mag. Marjan Dolenšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 24.08.2023 (<https://doi.org/10.20315/IG.2023.0035>)

Traktor leta (Toty – Tractor of the year) – neodvisen, tradicionalen in mednarodni izbor najboljšega evropskega traktorja, se je začel. Kot običajno so bili v prvi polovici letošnjega leta k sodelovanju za izbor traktorja leta 2024 povabljeni vsi proizvajalci traktorjev, da predložijo svoje kandidate. V juniju se je mednarodna žirija na srečanju »Naj se izziv začne« (Let the challenge begin) seznanila s kandidati, sedaj pa je v toku izbor finalistov, ki jih je lahko največ 5 v posamezni kategoriji. Poleti oziroma v zgodnji jeseni se bo žirija podrobno seznanila s kandidati in jih praktično preizkusila pri delu. Na razstavi kmetijske tehnike Agritechnica v Hannoveru bodo zmagovalci razglašeni na prvi dan razstave, to je v nedeljo 12. novembra 2023 ob 12 uri.

Kandidati za traktor leta 2024

Izbor traktorja leta poteka v štirih kategorijah. Za leto 2024 se je vabilu žirije odzvalo 9 proizvajalcev traktorjev, ki so skupaj predlagali 13 kandidatov. V odprti kategoriji Traktor leta (Tractor of the year; brez omejitev lastnosti) kandidirajo štirje proizvajalci traktorjev, in sicer Claas Xerion, Fendt, Massey Ferguson in Valtra. Trenutno o samih kandidatih na željo proizvajalcev ne moremo povedati kaj več, niti objaviti slik, čeprav se slike nekaterih že pojavljajo na družbenih omrežjih. Gre za nove modele oz. serije in proizvajalci želijo kupce še nekaj časa držati v pričakovanju. Pri Claasu za novo serijo Xerion bodo podrobnosti na voljo po 18. juliju. Informacije za Fendt bodo na voljo po 26. septembru, za Valtro po 30. oktobru, za Massey Ferguson pa po 12. novembru. Vsi kandidati so že tudi finalisti, saj jih je skupaj manj kot pet.

Slika 1: V žiriji sodeluje 25 kmetijskih revij iz 25 evropskih držav. Na sliki so člani žirije in direktor sponzorja izbora BKT. Foto: BKT.

V kategoriji Najboljši vsestranski traktor (Best utility; moč med 70 in 150 KM, največ 4-valjni motor in največja dovoljena masa do 10.500 kg) so trije kandidati, in sicer Claas Axos 240, McCormick X5.120 P3-Drive in Solis S90 Stage V. Vsi kandidati so tudi že finalisti, tehnične informacije o kandidatih so navedene pri fotografijah.

V kategoriji Najboljši specializirani traktor (Best specialized; sadjarsko-vinogradniški, gorski in drugi specializirani traktorji) so proizvajalci predlagali šest kandidatov, in sicer Antonio Carraro Tony 11700 V, Fendt, Farmtrac 25 GHST, Landini REX 4-120 GT RoboShiftDynamic, Reform Metrac H70 in Solis HST 26 HyperWeel. Za Fendt bodo informacije na voljo po 26 septembru. Žirija bo izmed šestih kandidatov izbrala pet finalistov.

V kategoriji Najboljši trajnostni traktor (Sustainable Toty) pa sodelujejo vsi kandidati prvih treh kategorij. Žirija bo izmed 13 kandidatov izbrala 5 finalistov, med katerimi bo nato izbrala zmagovalca. Tehnične informacije o kandidatih, razen za Fendt, so navedene pri fotografijah.

Prvi traktor leta v tem mednarodnem izboru je bil na iniciativo italijanske revije Trattori proglašen za leto 1998 in letos poteka 27-tič zapored. Slovenija, ki jo v žiriji zastopa revija Kmetovalec, pri izboru sodeluje od devetega izbora (za leto 2005) naprej. V žiriji sodeluje 25 kmetijskih revij iz 25 evropskih držav. Traktor leta (Tractor of the year) je neodvisen mednarodni izbor in pri njem finančno ne sodeluje noben proizvajalec traktorjev. Ti pokrivajo le lastne stroške, ki jih imajo s sodelovanjem v izboru. Pri pokrivanju skupnih stroškov, ki jih ima žirija pri izboru, pa le-ta sodeluje s partnerjem (sponzorjem), ki je povezan s proizvodnjo traktorjev večine blagovnih znamk, a od njih neodvisen. Od leta 2021 je partner indijski proizvajalec pnevmatik BKT.

Naj na koncu spomnimo, kdo so zmagovalci za aktualno leto 2023. Traktor leta je Fendt 728 Vario, najboljši vsestranski traktor je McCormick X6.414 P6-Drive, najboljši specializirani traktor je New Holland T4.120 F in najboljši trajnostni traktor pa JCB Fastrac 4220 iCon.

Slike in podatki za kandidate v kategoriji traktor leta Fendt; Massey Ferguson in Valtra trenutno še niso na voljo za objavo. Prav tako niso na voljo slike in podatki za kandidata Fendt v kategoriji najboljši specializirani traktor.

Claas Xerion 12.650 je finalist v odprti kategoriji za izbor Traktorja leta 2024. Poganja ga motor Mercedes-Benz OM473 LA, veliko prostorninski šestvaljnik s prostornino 15,6 l. Nad 1.600 vrt/min motor razvije 653 KM. Pri 1.300 vrt/min je na voljo 3.100 Nm vrtilnega momenta. V zalogovnik za gorivo gre 1.400 l, v zalogovnik za sečnino (AdBlue) pa 90 l. Traktor ima nameščen brezstopenjski CVT menjalnik CMatic zadnje generacije proizvajalca ZF, že od hitrosti 0,05 km/h pa ima na voljo celoten vrtilni moment motorja. Xerion 12.650 je zasnovan predvsem za vleko priključnih strojev. Njegova lastna masa znaša 25,4 t brez obtežitev, največja dovoljena pa 32 t z vsemi utežmi in bremenom. Tako priključna gred s 1.000 vrt/min, kot tritočkovno priključno dvigalo kat. 4, ki dvigne 10 ton, sta na voljo opcijsko. Standardno sta nova Xeriona opremljena z aksialno batno črpalko s pretokom 220 l/min, opcijsko pa sta na voljo še dodaten oljni krogotok s pretokom 225 l/min in tretja Load-Sensing črpalka, kar skupaj pri 1.900 vrt/min motorja znaša pretok do 537 l/min, ki je na voljo za zunanje porabnike.

Claas Axos 240 je kandidat v kategoriji najboljši vsestranski traktor. Poganja ga štirivaljni FPT motor z 98 KM nazivne oz. s 103 maksimalne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 105 l, za Adblue pa 10 l, servisni interval je na 600 h. Menjalnik ima 30/15 prestav z dvema prestavama prestavljivima pod obremenitvijo, največja hitrost je 40 km/h. Standardno je na voljo 540/1000 vrt/min priključne gredi, na izbiro pa so še druge izvedbe. Hidravlična črpalka ima pretok 60 l/min (87 l/min opcijsko), na voljo so do 4 krmilni ventili za zunanje porabnike (eden je krmiljen električno), zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 3350 kg, krmiljeno je elektronsko. Sprednje hidravlično dvigalo je opcijsko. Kabina ima ročno krmiljeno klimatsko napravo, nivo hrupa po tovarniških podatkih znaša 74 dB(A). Kandidat prihaja s trakov italijanskega proizvajalca Antonio Carraro Spa.

McCormick je kandidat v kategoriji najboljši vsestranski traktor. Poganja ga štirivaljni FPT motor s 114 KM nazivne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 135 l, za Adblue pa 13 l, servisni interval je na 500 h. Menjalnik ima 48/16 prestav, ki so razporejene v 4 skupine, 4 prestave in 3 vmesne prestave. 12 prestav znotraj vsake skupine je prestavljivo pod obremenitvijo, na voljo pa je tudi samodejna izbira prestav (APS AutoPowerShift), največja hitrost je 40 km/h. Standardno je na voljo 540/540E vrt/min priključne gredi, na izbiro pa so še druge izvedbe. Hidravlična črpalka ima pretok 62 l/min (82 l/min opcijsko), na voljo je do 6 krmilnih ventilov za zunanje porabnike (eden je krmiljen električno), zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 4800 kg, krmiljeno je elektronsko. Sprednje hidravlično dvigalo je opcijsko. Kabina ima ročno krmiljeno klimatsko napravo in je mehansko vzmetena, nivo hrupa po tovarniških podatkih znaša 75 dB(A).

Solis S90 Stage V je kandidat v kategoriji najboljši vsestranski traktor. Poganja ga štirivaljni motor z 90 KM nazivne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 110 l, za Adblue pa 12 l, servisni interval je na 250 h. Menjalnik ima 12/12 oz. 20/20 s plazečimi plestavami, največja hitrost je 40 km/h. Standardno je na voljo 540/540E vrt/min priključne gredi, na izbiro pa so še druge izvedbe. Hidravlična črpalka ima pretok 65 l/min, na voljo so do 3 krmilni ventili za zunanje porabnike, zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 3000 kg, krmiljeno je mehansko. Nivo hrupa v kabini po tovarniških podatkih znaša 85 dB(A). Naj povemo še to, da pretežni del traktorjev za Evropo Solis sestavlja v Srbiji.

Antonio Carraro Tony 11700 je kandidat v kategoriji najboljši specializirani traktor. Je kompaktne (ozke) vinogradniške izvedbe. Poganja ga štirivaljni Deutz motor s 105 KM nazivne oz. s 110 maksimalne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 67 l (opsijsko dodatno 38 l), za Adblue pa 11 l. Menjalnik je brezstopenjski s kombinacijo hidrostatičnega sklopa in 4 mehaskih prestav, ki jih menjalnik izbira samodejno. Največja hitrost je 40 km/h. Standardno je na voljo 540/540E vrt/min priključne gredi, na izbiro je še 1000 vrt/min. Hidravlična črpalka ima pretok 135 l/min, na voljo je do 9 krmilnih ventilov za zunanje porabnike, vsi so krmiljeni električno, zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 2700 kg, krmijeno je elektronsko. Sprednje hidravlično dvigalo je opsijsko. Menjalnik in hidravične funkcije krmilimo s krmilno ročico na naslonjalu za desno roko. Sprednja prema je vzmetena, kabina je vzmetena mehansko in ima samodejno krmiljeno klimatsko napravo.

Farmtrac 25 GHST je kandidat v kategoriji najboljši specializirani traktor. Je namenjen za dela v nasadih, predvsem pa za vzdrževanje krajine, predvsem parkov in dela v zaprtih prostorih (rastlinjakih). Gnan je električno, poganja ga 15 kW električni motor, ki lahko razvije do največ 21 kW moči. Energijo mu daje baterija z napetostjo 73 V in zmogljivostjo 350 Ah. Menjalnik ima tri mehanske stopnje (prestave), znotraj vsake pa lahko razvije hitrost od 0 do končne hitrosti, največja je 19,8 km/h. Na voljo 540 vrt/min priključne gredi. Hidravlična črpalka ima pretok 20 l/min, na voljo sta 2 krmilna ventila za zunanje porabnike (eden je krmiljen električno), zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 800 kg, krmiljeno je mehansko. Traktor je na voljo z varnostnim lokom, nivo hrupa traktorja je znatno pod nivojem hrupa, ki ga povzročajo priključni stroji.

Landini REX 4-120 GT RoboShiftDynamic je kandidat v kategoriji najboljši specializirani traktor. Modeli te serije so na voljo v različnih izvedbah (širinah) za delo v nasadih. Poganja ga štirivaljni Deutz motor s 105 KM nazivne oz. s 112 maksimalne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 85 l, za Adblue pa 7,5 l, servisni interval je na 1000 h. Menjalnik ima 48/16 prestav s tremi prestavami prestavljivimi pod obremenitvijo, največja hitrost je 40 km/h. Standardno je na voljo 540/540E vrt/min priključne gredi, na izbiro pa so še druge izvedbe. Hidravlična črpalka ima pretok 58 l/min (88 l/min opcijsko), na voljo je do 7 krmilnih ventilov za zunanje porabnike (nekaj je krmiljenih električno), zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 3400 kg, krmiljeno je elektronsko. Sprednje hidravlično dvigalo je opcijsko. Sprednja prema je vzmetena, kabina je vzmetena mehansko in ima samodejno krmiljeno klimatsko napravo. Nivo hrupa po tovarniških podatkih znaša 73 dB(A).

Reform Metrac H70 je kandidat v kategoriji najboljši specializirani traktor. Je gorske izvedbe. Poganja ga štirivaljni Perkins motor s 55 KM nazivne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 63 l, motor ne potrebuje dodatka AdBlue. Menjalnik je brezstopenjski s kombinacijo 2 mehanskih prestav in hidrostatičnega sklopa, največja hitrost je 20 km v prvi in 40 km/h v drugi prestavi. Standardno je na voljo 540 vrt/min priključne gredi spredaj in zadaj. Hidravlična črpalka ima pretok 28.6 l/min, na voljo so 3 krmilni ventili za zunanje porabnike, vsi so krmiljeni električno, hitre spojke pa imajo na sprednji in zadnji strani traktorja. Sprednje hidravlično dvigalo dvigne do 1500 kg, krmijeno je elektronsko. Sprednje hidravlično dvigalo je opcijsko. Kabina je vzmetena mehansko in ima mehansko krmiljeno klimatsko napravo.

Solis HST 26 HyperWeel je kandidat v kategoriji najboljši specializirani traktor. Je namenjen za dela v nasadih, predvsem pa za vzdrževanje krajine, predvsem parkov, zelenic itn. Poganja ga trivaljni motor s 26 KM nazivne moči. Prostornina zalogovnika za gorivo znaša 22 l, motor ne potrebuje dodatka AdBlue.

Servisni interval znaša 250 h. Menjalnik ima dve mehanski stopnji (prestavi), znotraj vsake pa lahko razvije hitrost od 0 do končne hitrosti, največja je 21,0 km/h. Na voljo je 540 vrt/min priključne gredi.

Hidravlična črpalka ima pretok 15 l (opsijsko 25 l/min), na voljo so do 3 krmilni ventili za zunanje porabnike, krmiljeni so mehansko, zadnje hidravlično dvigalo dvigne do 600 kg, krmiljeno je mehansko.

Traktor je na voljo z varnostnim lokom, nivo hrupa znaša po tovarniških podatkih 85 dB(A).